

Slovenija, Ptuj • Po sledeh zakona o enakih možnostih invalidov

»Invalidna oseba na Ptuj niti teoretično ne more

Za veliko večino je bil 11. december 2025 še en navaden decembrski dan. V resnici je povsem drugače; tega dne se je iztekel 15-letni rok, v katerem bi morale biti vse obstoječe javne stavbe v Sloveniji po zakonu dostopne osebam z invalidnostjo. V Zvezi paraplegikov Slovenije so opozorili, da je realnost povsem drugačna. Približno četrtnina zdravstvenih domov, šol, kulturnih ustanov, športnih objektov in drugih javnih zgradb ostaja gibalno oviranim še vedno nedostopna.

Za gibalno ovirane to pomeni izključenost iz izobraževanja, zdravstva in javnega življenja zaradi neuresničevanja določil zakona o izenačevanju možnosti invalidov, ki prepoveduje diskriminacijo v dostopu do objektov in storitev v javni rabi. Pravica do dostopa je osnovna človekova pravica, priznana v mednarodnih dokumentih.

To je bila tudi tema pogovora s ptujskim kulturnikom in velikim poznavalcem razmer v ptujski kulturi Borisom Miočinovičem, v katerem je opozoril ne samo na problem dostopnosti Galerije mesta Ptuj, ki še po devetih letih od odprtja nima dvigala, zato ni dostopna za ljudi z ovirami in drugimi bolezenskimi stanji, ki jim onemogočajo vzpon v tretje nadstropje. Ob tem je spomnil tudi na pomanjkanje kulturne politike v mestu.

Ob odprtju Galerije mesta Ptuj v začetku marca 2017 je takratni žu-

pan MO Ptuj dejal, da je občina v ta projekt vložila 70.000 evrov, v letu 2018 pa bo investirala še v dvigalo, ker je galerija v tretjem nadstropju na Prešernovi 29 težko dostopna. Dvigala v letu 2018 ni bilo. Septembra 2020 je bilo objavljeno, da bo ptujska občina v letu 2021 za ureditev strehe, dela fasade in dvigala za potrebe galerije namenila lepih 400.000 evrov. Tudi leto 2022 je minilo, a dvigala še ni bilo, tudi do 11. decembra 2025 ga ni bilo, pa bi moralo biti.

Kulturne dobrine – nedostopne pod enakimi pogoji

Ob razstavah Galerije mesta Ptuj se tako v praksi, ne po njeni krivdi, uveljavlja maksima o umetnosti, ki naj bo dostopna le eliti duha, kajti drugi tega niti niso vredni. »Ampak v našem primeru to ni čisto tako, ker so razstave v galeriji dostopne

Foto: Črtomir Goznik

Na Prešernovi 29 je doma več kršiteljev, od mesta do države.

le fizični eliti oziroma tistim, ki se lahko brez nevarnosti za lastno zdravje in življenje prebijejo do tretjega nadstropja. Resnici na ljubo tudi med njimi ne primanjkuje elite duha, kajti že omenjenim in drugim podobnim 'hendikepirancem', pa čeprav je med njimi tudi veliko poznavalcev in ljubiteljev likovne umetnosti in kulture, celo likovnih ustvarjalcev, kot je npr. Viktor Gojkovič, razstavljeni likovni biseri, ki naj bi bili kot kulturne dobrine tudi skladno z našo ustavo vsem dostopne pod enakimi pogo-

ji, v Galeriji mesta Ptuj trenutno nikakor niso dostopni,« tenkočutno vidike nedostopnosti pojasnjuje Boris Miočinovič.

Na Prešernovi 29 doma več kršiteljev, od mesta do države.

Na Prešernovi 29 zakonske norme tudi Upravno enoto Ptuj, okoljsko inšpekcijo in druge javne uporabnike prostorov v tej stavbi (torej uporabnike državnega in občinskega proračuna) zavezujejo, da so od 11. decembra 2025 dostopni tudi invalidnim strankam in zaposlenim.

Mestna občina Ptuj in Republika Slovenija pa glede te stavbe in tudi nekaterih drugih spadata med tistih približno 20 odstotkov, ki še niso uresničile zakonske zaveze glede enakopravne dostopnosti objektov v javni rabi vsem svojim državljanom, velikokrat opevanim davkoplačevalcem in volivcem, pa tudi tukaj živčim tujcem in turistom.

»Mimogrede, na Ptuj niti teoretično ne more kandidirati za župana, kajti če bi bila izbrana, sploh ne bi mogla dostopati do županskega urada, če se ne motim. Določene funkcije in službe so torej v tem mestu dostopne samo gibalno zdravim. Tudi to bi bil lahko primer za zagovornika načela enakosti, mar ne? Si predstavljate gibalno oviranega župana, ki slavnostno odpira razstave v Galeriji mesta Ptuj? Da bi to bilo mogoče, bi morali ustanoviti službo za premikanje župana. Ne, to ni zafrancija. Franklin Delano Roosevelt, ki je pri 39 letih zbolel za otroško paralizo in je postal invalid na vozičku, je tako invaliden najprej postal župan New Yorka, potem pa kar štirikrat zapovrstjo zmagal na volitvah za predsednika ZDA,« Boris Miočinovič opozori še na en vidik nezmožnosti dostopa v primeru gibalno oviranega župana.

Pinkponk med državo in občino lahko traja še dolgo

Leto 2026 bo volilno leto tudi na lokalni ravni. Bodo volitve – te bodo potekale najprej na državni ravni – prinesle dvigalo, ie vdraša-

Galerijo mesta Ptuj, in tudi tistih, ki do nje še po devetih letih od njene odprtja ne morejo dostopati. To dejstvo že samo po sebi, ne glede na sprejeta proračuna za leti 2026 in 2027, lahko prispeva marsikaj, najmanj, kar je pričakovati, so nove obljube. »Resnici na ljubo vsakokratni župan in mestni svetniki ne nosijo vse krivde za tako stanje. Le-ti prihajajo in odhajajo, ni nujno, da poznajo umetnost in kulturo, strokovne službe MOP pa ostajajo. Zaposleni na kulturnem resorju bi morali imeti dejansko strokovno in moralno avtoriteto in integriteto ter vedno znova opozarjati, če že ne izsiliti nujne rešitve. Dosedanja

praksa nam ne daje veliko upanja, da je možna hitra rešitev glede dvigala na Prešernovi 29. Država se še dolgo lahko izgovarja na mestno občino in obratno za obstrukcijo postavitve dvigala,« ugotavlja Boris Miočinovič, ki ima predlog za vmesno rešitev tudi brez dvigala, saj silni tehnološki napredek ponuja množstvo uporabnih rešitev.

Vmesna rešitev z vimalnimi očali, ogled razstav iz picerije Slonček

»MOP bi na primer lahko zagotovila galeriji sredstva za nakup 10 do 15 virtualnih očal. Galerija bi

Promocijsko sporočilo

Projekt START2GROW

Slovenija med najpodjetnejšimi državami - a velik potencial mladih in žensk prepogosto ostane neizkoriščen

Slovenija sodi po raziskavi GEM (Globalni podjetniški monitor) med države z visoko stopnjo zanimanja za podjetništvo, vendar številnim podjetnikom žal ne uspe preživeti prvih nekaj let poslovanja. Največ težav se pojavlja pri mladih in ženskah. Nacionalni program usposabljanj **START2GROW** zato uvaja obsežen sistem podpore, ki bo v štirih letih opolnomočil več kot 1200 oseb, s fokusom na dveh skupinah: mladih podjetnicah in podjetnikih ter podjetnicah vseh generacij.

Program vodi konzorcij petih razvojnih in podjetniških organizacij: RRA Podravje - Maribor, Razvojni center Novo mesto d.o.o., SAŠA inkubator, Primorski tehnološki park in GEA College - Fakulteta za podjetništvo. Projekt je sofinanciran iz Evropskega socialnega sklada plus (ESS+) ter Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport.

START2GROW zajema dva programa: START SMART – začetni program, v katerem udeleženci pridobijo znanja in izkušnje o ključnih področjih poslovanja, za mlade od 18 do vključno 29 let in ženske, ki vodijo podjetje, mlajše od 48 mesecev ter GROW UP – nadaljevalni program za nosilce podjetij, mlajših od 48 mesecev, ki želijo nadgraditi svoje poslovanje.

»Mladi v podjetništvo pogosto vstopajo brez zadostnih izkušenj, poslovnih mrež in kapitala, ženske podjetnice pa se ob klasičnih podjetniških izzivih soočajo tudi z nižjo samozavestjo glede pod-

jetniških veščin in z oteženim dostopom do financ,« poudarja mag. Božidar Pučnik iz RRA Podravje - Maribor. Udeleženka Projekta START2GROW Nuša Korošak iz Butičnega studia za interior in arhitekturo poudarja: »Biti podjetnik je preprosto, a biti podjeten je pravi izziv. Projekt mi je ponudil nove priložnosti – povežala sem se z isto mislečimi ljudmi, ki razumejo mojo vizijo in izzive podjetniške poti.«

Program START2GROW je zasnovan izrazito razvojno; ne kot še ena formalna oblika izobraževanja, temveč kot podporni mehanizem, ki mladim in podjetnicam omogoča prehod od ideje do izvedbe, s strukturiranimi usposabljanji in osebnim mentoriranjem.

Več informacij o projektu: <https://www.start2grow.si/>

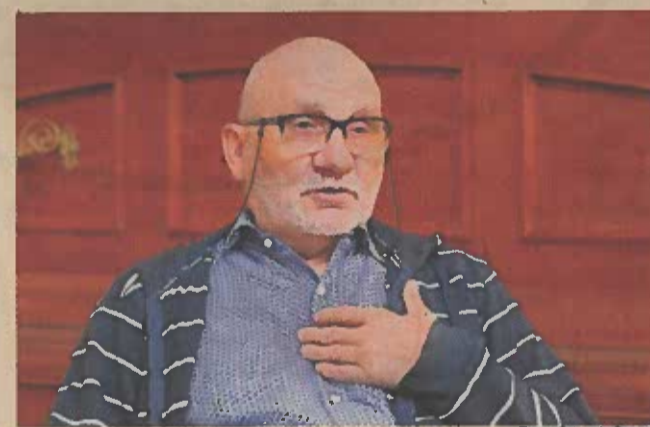

Foto: Črtomir Goznik

Boris Miočinovič: »Ptuj nima prave kulturne politike.«

Kršitelji - sovražniki gibalno oviranih in nekaterih bolnikov?!

»Nenadoma, povsem nepričakovano, se je iztekel 15-letni zakonski rok za ureditev dostopnosti objektov v javni rabi invalidom oziroma našim sodržavljanom, enako tudi tujcem, in to vsaj v kulturnih, prosvetnih, upravnih in drugih javnih ustanovah in prostorih, skladno z zakonom o enakih možnostih invalidov iz leta 2010. Tako je Mestna občina Ptuj v primeru Galerije mesta Ptuj nič hudega misleč postala kršitelj določb zakona o enakih možnostih invalidov, zagovornik načela enakosti pa, glej ga zlomka, že benti in napoveduje ostro ukrepanje in kaznovanje kršiteljev. Ti pa so v javnosti, še posebej med sočutnimi sodržavljanji, hočeš nočeš kategorizirani kot necivilizirani, celo sovražniki gibalno oviranih, srčnih bolnikov, zbolelih za srčnim popuščanjem in drugimi napredovalimi srčno-žilnimi boleznimi, ljudi s kronično obstruktivno pljučno boleznijo, hudih astmatikov, težkih revmatikov, rekonvalescentov po težkih operacijah in boleznih, mnogih onkoloških bolnikov, bolnikov z redkimi boleznimi, starih in nemočnih itd. Zakon o enakih možnostih invalidov ne zahteva zagotavljanja le gibalno oviranim, enake pravice terja tudi za slepe in slabovidne ter gluhe in naglušne,« spomni Boris Miočinovič ob preteku 15-letnega roka za uveljavitev določil zakona o enakih možnostih invalidov.

